

Mazur czyli zagrajcie siarczyście!

Scenariusz lekcji dla szkół podstawowych

Treści z podstawy programowej:

Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. Uczeń:

- stosuje podstawowe pojęcia muzyczne (melodia, akompaniament, rytm, dźwięk, akord, gama, tempo);
- wykorzystuje w śpiewie oraz w grze na instrumentach znajomość pojęć i terminów muzycznych określających podstawowe elementy muzyki (melodię, rytm, harmonię, agogikę, dynamikę, artykulację);
- odczytuje i zapisuje elementy notacji muzycznej (nazwy siedmiu dźwięków gamy oraz ich położenie na pięciolinii, klucz wiolinowy, znaki graficzne pięciu wartości rytmicznych nut i pauz, podstawowe oznaczenia metryczne, agogiczne, dynamiczne i artykulacyjne);
- określa charakterystyczne cechy polskich tańców narodowych (mazura);
- korzysta z multimedialnych źródeł muzyki i informacji o muzyce;

Tworzenie wypowiedzi. Uczeń:

- śpiewa ze słuchu (powtarza wzór lub powtarza i wykonuje z pamięci) lub z wykorzystaniem nut (w zespole, solo, a cappella, z towarzyszeniem instrumentu) piosenki z repertuaru dziecięcego i popularnego;
- tworzy proste struktury rytmiczne, sygnały dźwiękowe, swobodne akompaniamenty, prosty dwugłos (burdon, nagłos), ilustracje dźwiękowe do scen sytuacyjnych, tekstów literackich i obrazów (samodzielnie i pod kierunkiem nauczyciela);

Analiza i interpretacja tekstów kultury. Uczeń:

- rozpoznaje charakterystyczne cechy polskich tańców narodowych;
- świadomie odbiera muzykę – słucha (słuchanie analityczne, ukierunkowane przez nauczyciela na wybrane cechy utworu);
- charakteryzuje wybrane utwory muzyczne wysłuchane i omówione na zajęciach oraz inne, określając cechy muzyki, które decydują o charakterze utworu;
- interpretuje (gra i śpiewa) utwory zgodnie ze wskazówkami wykonawczymi umieszczonymi w nutach oraz własnym odczuwaniem muzyki.

Materiały:

- laptop z podłączonymi głośnikami i dostępem do Internetu;
- rzutnik multimedialny;
- prezentacja na temat mazura;
- zapis nutowy fragmentu Mazura z opery *Halka* Stanisława Moniuszki
- nagranie fragmentu Mazura z opery *Halka* Stanisława Moniuszki

Metody nauczania:

- pogadanka
- pokaz
- ćwiczenia

Formy:

- praca indywidualna
- praca zbiorowa

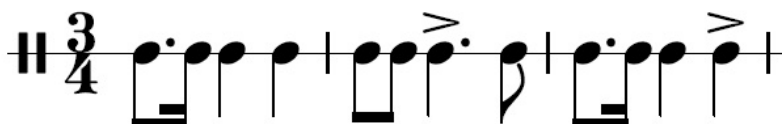
Przebieg lekcji:

1. Faza wstępna

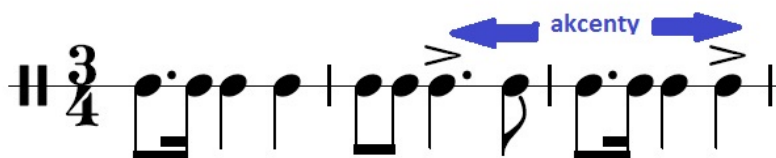
- Powitanie
- Sprawdzenie obecności
- Podanie tematu lekcji

2. Faza realizacyjna

- Przypomnienie wiadomości na temat polskich tańców narodowych: polonez, krakowiak, mazur, oberek, kujawiak.
- Omówienie cech charakterystycznych mazura – prezentacja
 - dawna nazwa „goniony, szumny”
 - charakter: żywiolowy
 - pochodzenie: Mazowsze
- metrum $\frac{3}{4}$
- układ rytmiczny:

- Wskazanie uczniom charakterystycznych akcentów na słabej części taktu (na 2 i na 3):

- Nauczyciel wyjaśnia, że akcent to wyraźniejsze, silniejsze podkreślenie jakiegoś [dźwięku](#) lub współbrzmienia. Zapis akcentu polega na umieszczeniu nad nutą znaku graficznego: ? .
- Uczniowie otrzymują zapis melodii początku „Mazura” z *Halki* Stanisława Moniuszki i korzystając z wyświetlonego, kompletnego zapisu umieszczają akcenty we właściwych miejscach (takt 1, 5, 7 – akcent na raz, takt 9, 10, 11, 12 – akcent na trzy i takt 13 – akcent na dwa). Nauczyciel tłumaczy uczniom, że w mazurze akcent jest zmienny – raz pojawia się na początku taktu, raz na dwa, raz na trzy.
- Nauczyciel prezentuje fragment nagrania „Mazura” Stanisława Moniuszki i pyta uczniów czy wykonanie uwzględnia zamieszczone w nutach akcenty. Następnie prosi, aby śledzili w swoich nutach zapis mazura wskazując poszczególne nuty ołówkiem. Dla ułatwienia podaje tempo (raz, dwa, trzy), można również liczyć na głos w trakcie nagrania. Zatrzymuje nagranie w dowolnym miejscu (np. w taktie 5) i sprawdza czy uczniowie są we właściwym taktie. Ćwiczenie można powtórzyć dowolną ilość razy i nagrodzić ucznia, który ani razu się „nie zgubił”. Nagranie uruchamiamy i zatrzymujemy za pomocą kliknięcia myszką, za każdym razem zaczyna się od początku.
- Po utrwaleniu nagrania nauczyciel prosi żeby uczniowie razem z orkiestrą realizowali akcenty za pomocą dowolnego instrumentu perkusyjnego, albo kłaśnięciem, stuknięciem ołówkiem w blat ławki itp.
- Na zakończenie omawiania mazura nauczyciel prezentuje fragment opery *Halka* Stanisława Moniuszki – [Mazur](#) ze strony youtube.
- Nauczyciel podaje uczniom informacje na temat opery. Jest to utwór muzyczno – teatralny. Tekst opery to **libretto**. Opera składa się z aktów, a akty ze scen.

W operze występują:

- partie śpiewane
- partie grane przez orkiestrę
- partie tańczone

Twórcą polskiej opery narodowej był Stanisław Moniuszko, który skomponował *Halkę*, *Straszny Dwór* i *Hrabinę*.

3. **Faza podsumowująca**

- Powtórzenie wiadomości o mazurze.
- Nauczyciel zapowiada, że na następnej lekcji uczniowie poznają ostatni taniec narodowy – oberek oraz taniec stylizowany – mazurek.
- Jako zadanie domowe można poprosić uczniów o podpisanie nut w *Mazurze*.

Katarzyna Broj

Zobacz dodatkowe informacje o [mazurze i mazurku](#)